



ТОРА ОР • ПАРШІ ВАЄШЕВ • МААМАР 3

שיר המעלות בשוב כו' היינו כחולמים

Пісня сходжень: Коли [Ім'я Б-га (Гавая)]
поверне... Ми були наче сновидці



Вигнання — це сон: коли інтелект «спить», людина поєднує протилежності — любов до Б-га під час молитви й любов до себе після неї. Однак здатність сну поєднувати протилежності походить із найвищого рівня — «кіл», де все єдине; і під час визволення це приховане джерело розкриється.

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок



LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayeishev/3/

ГОЛОВНА ДУМКА

Вигнання — це сон: коли інтелект «спить», людина поєднує протилежності — любов до Б-га під час молитви й любов до себе після неї. Однак здатність сну поєднувати протилежності походить із найвищого рівня — «кіл», де все єдине; і під час визволення це приховане джерело розкриється.

Кожен розділ: текст івритом, потім переклад, потім коротке пояснення під золотою лінією. Маленькі цифри в тексті івритом позначають примітки наприкінці.

КОРОТКО ПРО МААМАР

Маамар пояснює вірш: «Коли Гавая поверне полон Сіону, ми були наче сновидці». Сон зливає протилежності, бо під час сну проникливий інтелект відступає і залишається лише уява. Так само іскра Б-жественного у вигнанні: людина любить Б-га під час молитви, а потім цілий день женеться за прибутком, поєднуючи обидва прагнення так, ніби вони узгоджуються. Праця у світі могла б бути служінням Б-гу, але більшість людей працює лише заради тіла — це цілковита протилежність любові, що виявляється в молитві. Це не має приводити до розпачу, ніби молитва була марною фантазією, адже рівень сну має високе коріння. У вигнанні Ім'я Б-га «одягнене», і його читають не так, як воно написано; у цьому «сні» життєва сила походить із рівня кіл, де немає ні верху, ні низу і протилежності єдині, на відміну від ліній мудрості (Хохма) і знання (Даат), які розділяють. Це світло може сяяти лише приховано — в темряві вигнання. У прийдешньому часі покрив буде знято, і ми зрозуміємо, що вигнання підтримувалося цим рівнем сну. Це властивість Йосефа: він очолює Ізраїль у вигнанні, тлумачить і поєднує протилежності.

ПЛАН

- | | | |
|----------|---|------|
| 1 | Природа сну | ¶1-2 |
| | Під час сну інтелект відступає, а уява поєднує протилежності; у стані неспання інтелект утримує їх нарізно. | |
| 2 | Сон вигнання у служінні Б-гу | ¶3-5 |
| | Людина любить Б-га під час молитви, а потім цілий день прагне наживи; праця могла б бути служінням, але більшість робить головними тілесні потреби. | |
| 3 | Не марні фантазії | ¶6 |
| | Можна подумати, що молитва, подібна до сну, нічого не варта; насправді рівень сну коріниться у вищій святості. | |

4 **Ім'я у вигнанні та світ кіл**

¶7–10

У вигнанні Ім'я Б-га одягнене; у «сні» життєва сила походить із кіл, де протилежності єдині. Вона сяє приховано, у темряві, а не через розділювальні лінії інтелекту.

5 **Розкриття визволення**

¶11

Коли покрив буде знято, усі зрозуміють, що вигнання підтримував рівень сну: «ми були наче сновидці».

6 **Йосеф — володар снів**

¶12

Йосеф, чиє коріння — у колах, очолює Ізраїль у вигнанні; «бен порас» розкладається на «посер» [тлумач] і «тофер» [той, хто з'єднує протилежності].

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

Сон חלום

Стан, у якому уява поєднує протилежності, бо інтелект відступив; образ вигнання, а також рівня, на якому протилежності справді єдині.

Уявна сила כח המדמה

Сила, що створює образи й може поєднувати речі, які не можуть існувати разом; у стані неспанья нею керує інтелект.

Відхід інтелектуальних сил (мохін) הסתלקות המוחין

Відступ інтелекту, як під час сну; у Кабалі — стан вигнання, коли емоційні атрибути позбавлені свого інтелекту.

Кола й лінії עגולים וקוין

Два способи впорядкування Б-жественного світла: у колах усе рівне і протилежності поєднані; у лініях — правій, лівій і середній — речі розділені й визначаються у протиставленні одна одній.

Не так, як Я написаний, так Мене читають לא כשאני נכתב אני נקרא

Твердження Талмуду, що нині Б-жественне Ім'я читають інакше, ніж воно написане; у маамарі це знак того, що Ім'я одягнене у вигнанні.

Природа сну

1 שיר המעלות¹ בשבוע כ"ה חולמים.² הנה החלום הוא מחבר שני הפכים בנושא א' ומרכיב שני ענינים הפכיים³ כאלו היו לאחדים. והיינו מפני כי בשינה נסתלק מוח השכל המבחין ולא נשאר רק כח המדמה.

«Пісня сходжень: Коли [Ім'я Б-га (Гавая)] повертається», тощо, «ми були наче сновиди». Сон поєднує дві протилежності в одному предметі й зводить до купи два протилежні явища, наче вони становили одне ціле. Це тому, що під час сну зникає розумова здатність розрізняти, і залишається лише сила уяви.

Маамар починається з псалма, в якому описано повернення з вигнання: коли Б-г повертає полонених Сіону, «ми були наче сновиди». Спершу Альтер Ребе визначає сон: у ньому дві суперечливі речі постають разом в одній картині, наче вони належать одна одній. Це відбувається тому, що під час сну відступає розум, завдання якого — розрізняти речі, і діє лише уява.

2 וכח המדמה יכול להרכיב ב' ענינים הפכיים כמו ספינה רצה באויר כ"ה כמ"ש הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] בשמונה פרקים⁴ רק שבהקיץ שמתעורר כח השכל הוא השולט על כח המדמה ואינו מניחו להרכיב לפי שרואה בעין שכלו שהם דברים נפרדים ואינם מתאחדים כלל.

І сила уяви може поєднувати дві протилежні речі, як-от корабель, що мчить у повітрі, тощо, як пише Маймонід у «Вісім розділів». Але коли людина не спить і пробуджується сила розуму, вона панує над силою уяви й не дозволяє їй поєднувати [ix], бо оком розуму бачить, що це окремі речі, які взагалі не можуть поєднатися.

Маймонід наводить приклад уявного корабля, що летить у повітрі: уява може поєднати речі, які не можуть існувати разом. Коли людина не спить, розум керує уявою й не допускає таких поєднань, бо ясно бачить, що ці дві речі окремі й не можуть стати одним.

Сон вигнання у служінні Б-гу

3 וכך הענין בגלות ניצוץ אלקות בנפש האדם שהוא בבחינת שינה והסתלקות המוחין. יכול הוא להרכיב ב' דברים הפכיים להיות כל היום טרוד במו"מ [במשא ומתן] איש לבצעו מקצהו⁵ זה פונה לזיתו כו'.

Так само й у випадку вигнання іскри Б-жественності в душі людини: вона перебуває у стані сну й відходу інтелектуальних сил (мохін). [Така людина] може поєднувати дві протилежності: цілий день бути поглинутою діловими справами — «кожен заради власної наживи, зі свого краю», цей повертає до свого оливкового гаю тощо.

Тепер сон постає образом вигнання душі: іскра Б-жественності в людині ніби спить, її інтелектуальні сили відступили. У такому стані людина може жити в суперечності, цілий день женучись за власною вигодою, як у пророчому вислові «кожен заради власної наживи», коли кожен повертає до свого оливкового гаю.

הגם שבתפלה מעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושיה כו' לדבקה בו ית' מחמת התבוננותו ביחוד^ע [ביחודא עילאה] ויחוד^ת [ויחודא תתאה] אעפ"כ [אף על פי כן] אחר התפלה חולפת ועוברת האהבה ואינו שם ללבו

Хоча під час молитви він пробуджує любов, аж доки [душа] не забажає скинути свої одєжі тощо, аби приліпитися до Нього, благословенний Він, завдяки його спогляданню вищого єднання (їхуда ілаа) і нижчого єднання (їхуда татаа), проте після молитви любов минає й зникає, і він не бере до серця,

Під час молитви, роздумуючи про те, що перед Б-гом усе є ніщо (вище єднання), і про те, що Б-г присутній у всьому (нижче єднання), людина може відчувати таку сильну любов, що душа прагне скинути «одєжі» тіла й приліпитися до Б-га. Однак після завершення молитви це почуття згасає, і людина не помічає суперечності.

כי הוא הפוך ההתכוננות שבתפלה ומדמה בלב להרכיב ולחבר שני עניינים הפכיים יחד כאלו היה לאחדים ובאמת הם נפרדים ורחוקים זמ"ז [זה מזה]. כי הגם דכתיב בתורה שש שנים תזרע שדך.⁶

що це протилежне спогляданню під час молитви; та він у своєму серці уявляє, ніби може поєднати й з'єднати дві протилежні речі, наче вони становлять одне ціле, тоді як насправді вони розділені й далекі одна від одної. Адже хоча в Торі написано: «Шість років засіватимеш своє поле»,

Його денне прагнення вигоди суперечить тому, що він відчував під час молитви, але він уявляє, ніби може втримувати обидва ці стани водночас, наче сновидець; насправді ж вони дуже далекі один від одного. Далі Альтер Ребе наперед відповідає на можливе заперечення: сама Тора наказує: «Шість років засіватимеш своє поле».

4 וכן בק"ש [בקריאת שמע] ולעבדו בכל לבבכם⁷ כו' ונתתי מטר ארצכם כו' ואספת דגנך⁸ כו'.

і так само в Шма: «і служити Йому всім серцем вашим» тощо, «Я дам дощ вашій землі» тощо, «і збиратимете своє збіжжя» тощо.

Шма також поєднує служіння Б-гові «всім серцем вашим» з обіцянкою дощу та збирання збіжжя. Отже, сама Тора пов'язує повсякденну працю зі служінням Б-гові.

הנה הכל הוא ע"ד עובדה כידוע שבכל עניני עוה"ז יש בהם ענין עבודת ה' שש שנים תזרע כו' ובשנה השביעית⁹ כו'.

Усе це — в аспекті служіння, адже відомо, що в усіх справах цього світу є [елемент] служіння Б-гові: «Шість років засіватимеш» тощо, «а сьомого року» тощо.

Відповідь така: усе це призначене бути служінням Б-гові, адже кожна справа цього світу містить у собі елемент служіння Йому. Шість років засівання і сьомий рік відпочинку — обидва є частиною цього служіння.

5 והוא ענין הבירורים שבבחי' שש שנים. וההעלאה שבבחי' השנה השביעית כמ"ש במ"א. ואחר כוונת הלב הן הן הדברים

Це і є суттю бірурім (відокремлення іскор святості) на рівні шести років і піднесення на рівні сьомого року, як пояснюється в іншому місці. І все це залежить від наміру серця.

Шість років праці символізують очищення матеріального світу — бірурім, відокремлення святих іскор, що містяться в ньому, — а сьомий рік — піднесення очищеного до його джерела. Але чи є праця служінням, цілковито залежить від наміру серця.

אבל לב ההמון הנוטים אחר בצעם להטריף לחם חוקם כפשוטו לבכם לא כן ידמה¹⁰

Але серце більшості, які женуться за наживою, щоб забезпечити собі хліб насущний у буквальному сенсі, — «серце їхнє не так думає».

Більшість людей працює просто заради заробітку; їхнє серце не думає про працю як про очищення світу для Б-га. Вислів «серце його не так думає» запозичений з Ісаї.

**ולכם לא נכון¹¹ ע"פ הכוונה הראויה רק כל ישעם וכל חפצם¹² למלאות די מחסורם אשר יחסר להם¹³
בצרכי גופם ועושים מצרכי הגוף עיקר**

І серце їхнє не спрямоване до належного наміру; навпаки, усі їхні сподівання і всі їхні бажання — задовольнити свої потреби, заповнити все, чого їм бракує для тілесних потреб, і зробити потреби тіла головними.

Їхнє серце не спрямоване до належного наміру: вони прагнуть лише задовольнити тілесні потреби, і ці потреби стають головним у їхньому житті замість служіння Б-гові, яким мала б бути праця.

וזהו ממש הפוך ההתעוררות שבתפלה להיות נקבע בלבו האהבה לה' לבדה בלי תעורבות זר ח"ו [ספ] ושלום] כ"ה:

І це цілковита протилежність пробудженню під час молитви — щоб любов лише до Б-га закрипилася в його серці, без жодної сторонньої домішки, не дай Б-же, тощо.

Таке ставлення цілковито протилежне тому, що пробудила молитва: любові лише до Б-га, без жодної сторонньої домішки. Тож поєднання цих двох речей і справді нагадує сон, що зливає протилежності.

РОЗДІЛ 3 • 16

Не марні фантазії

6 והנה גם אחרי הדברים והאמת האלה לא יפול לב האדם עליו¹⁴ לומר כי ההתעוררות שבתפלה והתבוננותו הן דמיונות שוא שהרי הוא כמו החלום שהוא כח המדמה שמחבר ב' הפכים.

І ось, навіть після цих слів і цієї істини нехай серце людини не занепадає, [аж до того, щоб] сказати, ніби пробудження під час молитви та її роздуми — це марні фантазії, адже воно подібне до сну, тобто до сили уяви, яка поєднує дві протилежності.

Тепер Альтер Ребе застерігає від зневіри. Людина може дійти висновку, що якщо її молитва схожа на сон, який поєднує протилежності, то її почуття під час молитви та роздуми були лише порожніми фантазіями.

כי הנה מאחר שרואה בנפשו אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה לה' ומתהפך לאהוב את גופו דוקא הרי מוכן שגם בתפלה לא ביטל אהבת גופו מכל וכל

Адже коли після молитви людина бачить у собі, що любов до Б-га минає й зникає, а сама людина знову починає любити саме своє тіло, стає зрозуміло, що навіть під час молитви вона не досягла повного самоусунення любові до свого тіла.

Ось міркування, що лежить в основі цього страху: оскільки любов до Б-га зникає після молитви, а людина повертається до любові до власного тіла, навіть під час молитви вона насправді не відклала любові до себе.

וההתעוררות שבתפלה את האהבה לה' לבדה אינה אמיתית רק כדמיון החלום שמחבר ב' הפכים ודומה לו שאוהב את ה' ואעפ"כ [ואף על פי כן] אוהב את גופו

І пробудження під час молитви самої лише любові до Б-га несправжнє, а тільки подібне до уявлення, породженого сном, який поєднує дві протилежності: йому здається, що він любить Б-га, але водночас любить і своє тіло,

Отже, як він думає, сама лише любов до Б-га, яку він відчував під час молитви, була несправжньою: це був лише подібний до сну образ, який поєднував дві протилежності — любов до Б-га й водночас любов до свого тіла.

הגם כי לא צדקו יחדו¹⁵ לפי שזה נלקח מכח המדמה אשר יכול לדמות דמיונות שוא. אך באמת הנה בחי' חלום זה שרשו למעלה ויסודתו בהררי קדש¹⁶ עליון.

хоча ці дві любові не можуть бути правильними водночас, адже це походить від сили уяви, яка здатна створювати марні уявлення. Але насправді цей рівень (бхіна) сну має своє коріння згори, і «його основа — в горах» вищої «святості».

Ці дві любові не можуть бути правильними водночас (тут запозичено слова з псалма «праведні разом»), тому здається, що їхнє поєднання походить від сили уяви, яка породжує хибні образи. Альтер Ребе відповідає, що насправді все навпаки: цей рівень «сну» має високе коріння й ґрунтується на вершинах вищої святості, як пояснюється в наступних абзацах.

פסוק 4 • 17-10

Im'ya u'vignanni ta svet kil

7 ויובן בהקדים מ"ש ביום ההוא¹⁷ יהיה ה' אחד ושמו א'. ופריך בגמ' [בגמרא] אטו האידנא לאו שמו א' הוא. ומשני לא כשאני נכתב אני נקרא כו'.

Це стане зрозумілим, якщо спершу навести написане: «Того дня Im'ya B-ga (Гавая) буде єдиним, а Його Im'ya — єдиним». Гемара запитує: хіба Його Im'ya не є єдиним уже тепер? І відповідає: «Не так, як Я написаний, Мене читають» тощо.

Щоб пояснити корінь сну, Альтер Ребе наводить пророцтво Захарії про те, що «того дня» Im'ya B-ga буде єдиним. Талмуд запитує, чому це станеться лише в майбутньому, і відповідає: тепер Im'ya не вимовляють так, як воно написане: чотирилітерне Im'ya читають як Адо-най.

והענין כי שמו הוא בבחי' גלות ולכן אינו נק' כמו שנכתב רק בלבוש ונרתק כו'.

Пояснення полягає в тому, що Його Im'ya перебуває у стані вигнання, тому його читають не так, як воно написане, а лише в одязі й оболонці тощо.

Він пояснює, що саме Im'ya B-ga перебуває у вигнанні, тому його читають не так, як воно написане, а воно приховане під іншим Іменем, немов під одягом або в оболонці. Те саме приховування, якого знає душа, стосується й Б-жественного Імені.

8 והנה בגלות הוא בבחי' שינה והסתלקות המוחין תלת כלילין כו' ואז נשמתו מושכת לו חיים מלמעלה¹⁸ כו'

Тепер, у вигнанні, це перебуває в стані сну та відходу інтелектуальних сил (мохін), «три включені [всередину трьох]» тощо; і тоді його душа притягує для нього життєву силу згори тощо.

У вигнанні Б-жественне Im'ya наче спить, а його інтелектуальні сили відступили: «три включені в три» — кабалістичний образ того, як інтелектуальні сили згортаються всередину емоційних. І так само, як сказано в Мідраші, що під час сну душа людини підноситься й притягує для неї життєву силу згори, так і під час цього сну притягується згори вниз вища життєва сила.

ושם הוא בבחי' עגולים¹⁹ שאין בהם בחי' מעלה ומטה רק הכל בהשוואה אחת ובהתכללות והתאחדות כל הענינים בלי שום פירוד והתחלקות כנודע מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] אלו ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים].²⁰

А там воно перебуває на рівні кіл (ігулім), де немає рівнів «вище» й «нижче»; натомість усе перебуває в цілковитій рівності, усі явища включені одне в одне й об'єднані, без жодного розділення чи поділу, як відомо зі сказаного нашими мудрецами, благословенної пам'яті: «I ti, й ti — слова живого Б-га».

Те джерело згори належить до рівня «кіл» (ігулім), де немає вищого й нижчого, а все рівне, включене одне в одне й об'єднане без поділу. Слова мудреців про суперечки між школою Шама та школою Гілея — «i ti, й ti — слова живого Б-га» — показують, як протилежні постанови можуть бути істинними у своєму корені.

רק כשנמשך דרך קוים אזי יש התחלקות קו ימין חסד כו' משא"כ בבחי' עגולים אין שם התחלקות כלל ושם כל הדברים המתפרדים למטה מחוברים וכלולים יחד ולא נראה שום פירוד והתחלקות ביניהם:

Лише коли воно притягується вниз у вигляді ліній, виникає поділ: права лінія — милість (Хесед) тощо. На рівні кіл усе інакше: там немає жодного поділу, і все, що внизу розділене, там поєднане й включене одне в одне, тож між цими речами не видно жодного розділення чи поділу.

Поділ виникає лише тоді, коли світло притягується вниз у вигляді «ліній» — структури правої, лівої та середньої ліній: праворуч — Хесед тощо. У колах немає жодного поділу, і речі, протилежні внизу, там поєднані.

9 אך להיות בחי' זו בגילוי למטה אינה כ"א ע"י בחי' שינה והסתלקות המוחין בגלות וע"ז נאמר אלביש שמים קדרות.²¹ שמים הם בחי' עגולים הם מלובשים בבחי' קדרות וחשך.

Однак цей рівень виявляється внизу лише через стан сну та відхід інтелектуальних сил (мохін) під час вигнання. Про це сказано: «Я зодягаю небеса в морок». «Небеса» — це рівень кіл; вони зодягнені в морок і темряву,

Єдність кіл може виявитися внизу лише через сон і відсторонення мохін, тобто під час вигнання. Вірш «Я зодягаю небеса в морок» описує це: «небеса», рівень кіл, огорнуті темрявою.

שהוא העלם והסתר²² שאז מאיר ומתנוצץ מלמעלה מעולם העליון שהוא בכח"י עגולים בכח"י חלום שהוא כח המדמה לחבר שני הפכים בנושא אחד כאלו הם אחדים ממש לפי שבאמת בשרשם בעולם העליון הם מחוברים ומיוחדים

що є приховуванням і потаємністю; адже саме тоді згори, з вищого світу, що перебуває на рівні кіл, світло сяє й іскриться [y] рівень сну, тобто в уявну здатність поєднувати дві протилежності в одному предметі так, наче вони справді становлять одне ціле, бо насправді, у своєму корені у вищому світі, вони поєднані й об'єднані,

Ця темрява є приховуванням, і саме тоді світло з вищого світу кіл проблискує у сон — в уяву, що поєднує протилежності. Вона може поєднувати їх, бо у своєму корені, у вищому світі, вони справді становлять одне ціле.

כי שם הוא בכח"י עגולים²³ כנ"ל רק למטה בהתחלקות הקוין ע"פ חכמה ודעת להיות קו זה כך וזה כך²⁴ אזי נראה ונגלה ההפוך.²⁵ שזה ההפוך מזה ואזי הם נפרדים ורחוקים זה מזה.²⁶

бо там він перебуває на рівні кіл, як сказано вище. Лише внизу, коли лінії поділяються відповідно до мудрості (Хохма) і знання (Даат), так що одна лінія є такою, а інша — такою, протилежність стає видимою й явною: одне є протилежністю іншого, і тоді вони відокремлені й далекі одне від одного.

Протилежність виявляється лише внизу, де Хохма і Даат поділяють світло на лінії, кожна з власним характером. Там кожна річ визначається у протиставленні до іншої, і тому вони стають відокремленими й далекими одна від одної.

10 ולכן א"א להיות גילוי בח"י ההתכללות בכח"י גילוי החכמה שהיא ראשית התחלקות הקוין אלא בכח"י שינה והסתלקות המוחין בגלות

Тому рівень взаємовключення не може розкритися в розкритті мудрості (Хохми), що є початком поділу на лінії, а лише у стані сну та відходу інтелектуальних сил (мохін) під час вигнання;

Оскільки поділ на лінії починається з Хохми, рівень, на якому протилежності включені одна в одну, не може розкритися через неї. Він може проявитися лише у «сні» — у відході інтелектуальних сил, який і є вигнанням.

אזי מתנוצץ ומאיר האור העליון והוא מסתתר ומתעלם בבחי' קדרות וחשך דהיינו בבחי' התלבשות ההעלם כ"י ולא בבחי' גילוי כי הגילוי הוא בבחי' חכמה ודעת שהוא ע"פ קוין:²⁷

тоді вище світло іскриться й сяє, але приховується та залишається потаємним на рівні мороку й темряви, тобто в облаченні прихованості тощо, а не у відкритому розкритті, адже розкриття відбувається на рівні Хохми й знання (Даат), відповідно до ліній.

Тоді вище світло сяє, але приховано, вбране в темряву, а не відкрите для явлення. Відкрите розкриття завжди відбувається через Хохму й Даат, які діють за лініями й тим самим розділяють.

РОЗДІЛ 5 • 111

Розкриття визволення

11 ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב ולא יכנף עוד מוריק.²⁸ בכנף ולבוש כ"י ולכן ביום ההוא יהיה שמו אי שלא יהא מלובש ומכוסה בנרתק²⁹

А про Час прийдешній сказано: «Твій Учитель більше не буде прихований» (йіканеф), [прихований] крилом (канаф) і одягом тощо. Тому «того дня Його Ім'я буде Одне»: воно не буде вбране й укрите в піхвах,

Пророк Ішаягу обіцяє, що в майбутньому Б-г, Учитель, більше не буде прихований; слово «йіканеф» походить від «канаф» — крила або краю одягу, тож означає, що Він більше не буде закритий. Тому й сказано: «того дня Його Ім'я буде Одне»: воно більше не буде загорнуте в піхви.

ויהיה נקרא כמו שנכתב כ"י. כי עין בעין יראו³⁰ כ"י. ואזי נאמר בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים.³¹

І Його читатимуть так, як написано, тощо. Бо «побачать око в око», тощо. І тоді буде сказано: «Коли Гавая поверне полон Сіону, ми були наче сновиди».

Тоді Ім'я вимовлятимуть так, як воно написане, і «побачать око в око», без жодного покривала між ними. Тоді люди скажуть: «ми були наче сновиди».

פי שיתגלה³² מדרגה ובחי' זו של החלום עד אשר כולם יכירו וידעו וישיגו החיות הנמשך להם בזמן הגלות שהוא מבחי' החלום.

Це означає, що цей ступінь і цей рівень (бхіна) сну розкриється, аж поки всі не розпізнають, не пізнають і не збагнуть життєву силу (хают), що сходила до них під час вигнання, яка походить із рівня сну.

У цьому й полягає зміст псалма: під час визволення розкриється рівень сну, і кожен розпізнає та зрозуміє, що хаят, яка підтримувала їх упродовж усього вигнання, походила з цього високого рівня сну. Те, що у вигнанні здавалося лише сном, виявиться прихованим світлом кіл.

Йосеф — володар снів

12 ולכן יאמרו היינו כחולמים. ובוה יובן מעלת ומדרגת יעקב ויוסף ע"י החלומות. ויש בחיי שיוסף הוא

יותר במעלה ממדרגת משרע"ה [משה רבינו עליו השלום]. ונדב ואביהוא היו נ"ר [נפש רוח] של יוסף.

Тому скажуть: «Ми були немов уві сні». І це пояснює велич і рівень Яакова та Йосефа, пов'язані зі снами. Є аспект, у якому Йосеф вищий за рівнем, ніж Моше, наш учитель, мир йому. А Надав і Авігу були нефеш і руах Йосефа.

Коли розкриється рівень сну, ми скажемо: «Ми були немов уві сні». Це також пояснює велич Яакова та Йосефа, у чиїх життях сні відіграють визначальну роль: в одному аспекті, коріння якого — у колах, Йосеф навіть вищий за Моше, чиє пророцтво було ясним одкровенням. Надав і Авігу, сини Аарона, були нефеш і руах Йосефа — двома нижчими рівнями душі.

ואנחנו טמאים לנפש אדם זה אביהוא. **33** אבל נדב היה מבחי' רוח ולא היו צריכים הזאה בשבילו כלל.

ועליו נאמר ורוח נדיבה תסמכני. **34** וז"ש [וזהו שכתוב] נוהג כצאן יוסף. **35**

«Ми нечисті через душу (нефеш) людини» — це Авігу. Але Надав належав до рівня руах, і через нього їм зовсім не потрібно було окроплюватися. Про нього сказано: «І нехай щедрий (недива) дух підтримує мене». І це мається на увазі у словах: «Той, хто веде Йосефа, мов отару».

У цьому вірші нефеш адам означає тіло померлої людини; Альтер Ребе також розуміє слово нефеш як рівень душі з такою назвою. Ті, хто сказав: «Ми нечисті через душу людини», згідно з однією думкою в Талмуді стали нечистими через Надава й Авігу; Альтер Ребе пояснює, що тут ідеться про Авігу, тоді як Надав, який належав до вищого рівня руах, не спричинив нечистоти, що потребувала б окроплення. Слова «щедрий (недива) дух» натякають на ім'я Надав, а слова «Той, хто веде Йосефа, мов отару» показують, що весь народ ведеться через Йосефа.

כי בזמן הגלות הנהגת ישראל הוא בבחי' יוסף שהוא מבחי' חלום **36** מעולם העגולים כו'. ולכן נק' בן

פור"ת **37** אותיות פות"ר **38** ותופ"ר **39** שמחבר כו'. ולכן היה פותר חלומות: **40**

Бо за часів вигнання народом Ізраїлю керують на рівні Йосефа, що належить до рівня сну, до світу кіл тощо. Тому його називають «бен порас»: ті самі літери утворюють також слова «потер» («тлумачить») і «тофер» («шиє»), тобто те, що з'єднує тощо. Тому він і тлумачив сні.

У вигнанні Ізраїлем керують через рівень Йосефа — сон, що походить зі світу кіл. Йосефа називають «бен порас»; ті самі літери утворюють також слово «потер» — той, хто тлумачить, — і «тофер» — той, хто зшиває докупи дві речі. Тому Йосеф міг тлумачити сні, поєднуючи їхні протилежності в одне значення.

В АВОДІ

Людині не слід зневірюватися, коли любов, яку вона відчувала під час молитви, згодом згасає і здається лише сном, адже її джерело — у вищій святості. Водночас їй слід розуміти, що праця у світі призначена бути служінням Б-гу, виконуваним із належним наміром серця, а не робити тілесні потреби головним.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. Чому інтелект перешкоджає поєднанню протилежностей, а уява дає змогу їх поєднати?
2. Як праця на землі може бути служінням Б-гу і що перетворює її на протилежність молитви?
3. Якщо любов, що виникає під час молитви, після неї згасає, чому вона не є марною фантазією?
4. Чому єдність кіл може сяяти лише приховано — через «сон» вигнання, — а не через Хохму?
5. Як літери слова «порас» («посер», «тофер») виражають роль Йосефа як того, хто очолює Ізраїль у вигнанні?

Примітки

АБЗАЦ 1

1 שיר המעלות

У примітці це зазначено як інший запис того самого маамару — паралельний текст, який можна зіставити з нашим.

ПРИМІТКА КЕНОТ

הנחה אחרת בסה"מ תקס"ה ע' קפד. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר ז"ע. באוה"ת בראשית כרך ו תתש, ב המאמר עם הגהות ומתחיל: "להבין ענין החלומות שהגלות נמשל לבחי' חלום". ד"ה זו נזכר בלקו"ת ויקרא בהוספות נא, ב. שלח לו, ד. שה"ש כ, א. אוה"ת ויחי תתרט, ב בשם אדה"א שאמר בשם כ"ק אדה"א. לכללות מאמר זה ראה ד"ה שיר המעלות תשכ"ו. שיחת ש"פ פנחס תשד"מ.

2 שיר המעלות בשב כו היינו כחולמים

Псалмоспівець оспівує повернення з вигнання: «Коли Ім'я Б-га (Гавая) поверне вигнанців Сіону, ми були немов сновидці»; у простому розумінні повернення настільки дивовижне, що видається сном. Маамар тлумачить ці слова так, ніби визволені озираються на вигнання, і пояснює, чому тоді воно видаватиметься сном.

תהילים קכ"ו:1 Psalms 126:1

שיר המעלות בשב כו הי' את־שיבת ציון היינו כחלמים:

A Song of Ascents. When the L-RD brought back those that returned to Zion, We were like unto them that dream.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תהלים קכו, א.

3 שני ענינים הפכים

Примітка Kehot вказує, де це докладніше пояснюється: Toras Chaim.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה תו"ח שמות נב, א. ספר המאמרים ת"ש ע' 8. בסה"מ תקס"ה ע' קפד ("והיינו שיוכל לראות בחלום אשר הוא נהרג או מת ואח"כ הוא חי ברגע א' ממש ולא יקשה לו כלל מה שהם הפכיים שיתכנו ויתישרו בשעת החלום או כמו שיחלום לו שהוא כאן ובאספמי ברגע א' כו וכה"ג טובא וכנודע לכל").

АБЗАЦ 2

4 כמ"ש הרמב"ם בשמונה פרקים

Мареј мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

פ"א. בתקס"ה ליתא כל זה.

АБЗАЦ 3

5 Пророк докоряє провідникам, які «усі звернули на власний шлях, кожен — заради своєї наживи, зі свого

краю». Альтер Ребе використовує цей вислів щодо людини, яка весь день поглинута власною наживою.

ישעיהו נ"ו:11 Isaiah 56:11

והכלבים צו־נפש לא ידעו שבעה והמה רעים לא ידעו הבין כלם לדרךם פנו איש לבצעו מקצהו:

Yea, the dogs are greedy, They know not when they have enough; And these are shepherds That cannot understand; They all turn to their own way, Each one to his gain, one and all.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

6 שש שנים תזרע שדך

«Шість років засіватимеш своє поле, і шість років обригатимеш свій виноградник». Сама Тора наказує обробляти землю, і це порушує питання: як ділова діяльність може бути протилежністю молитви.

ויקרא כ"ה:3 Leviticus 25:3

שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר כרמך ואספת את־תבואתה:

Six years thou shalt sow thy field, and six years thou shalt prune thy vineyard, and gather in the produce thereof.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ויקרא כה, ג.

АБЗАЦ 4

7 ולעבדו בכל לבבכם

Моше каже Ізраїлю в другому абзаці молитви Шма: «любити Ім'я Б-га (Гавая), свого Б-га, і служити Йому всім серцем». Альтер Ребе зазначає, що в цьому ж уривку це служіння поєднане з благословеннями землі.

דברים י"א:13 Deuteronomy 11:13

והיה אם־שמעו תשמעו אל־מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את־ה' אלקיכם ולעבדו בכל־לבבכם ובכל־נפשכם:

And it shall come to pass, if ye shall hearken diligently unto My commandments which I command you this day, to love the L-RD your G-d, and to serve Him with all your heart and with all your soul,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

דברים יא, יג.

8 ונתתי מטר ארצכם כו ואספת דגנך

«Я дам дощ вашій землі у свій час... і ви зберете своє збіжжя». Землеробська праця є частиною того самого уривка, де йдеться про служіння Б-гові всім серцем.

דברים י"א:14 Deuteronomy 11:14

ונתתי מטר־ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ויצהרך:

that I will give the rain of your land in its season, the former rain and the latter rain, that thou mayest gather in thy corn,

and thy wine, and thine oil.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

9 ובשנה השביעית

«А сьомого року буде субота спокою для землі». Шість років праці й сьомий рік спокою становлять один цикл служіння.

Leviticus 25:4:ד"ד:י"ה:קרא

ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה' שדה לא תזרע וקציר לא תזמר:

But in the seventh year shall be a sabbath of solemn rest for the land, a sabbath unto the L-RD; thou shalt neither sow thy field, nor prune thy vineyard.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 5

10 לא כן ידמה

Про Ашшура пророк каже: «Та він не так задумує, і серце його не так мислить». Альтер Ребе запозичує ці слова, говорячи про людей, які не сприймають свою працю як служіння Б-гу.

Isaiah 10:7:י"ז:י"ה:שעיהו

והוא לא יכון ידמה ולבבו לא יכון יחשב כי להשמיד בלבבו ולהכרית גוים לא מעט:

Howbeit he meaneth not so, Neither doth his heart think so; But it is in his heart to destroy, And to cut off nations not a few.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

11 ולבם לא נכון

Псалмоспівець каже про Ізраїль у пустелі: «Іхне серце не було непохитним у відданості Йому». Тут ідеться про серце, не спрямоване на належний намір.

Psalms 78:37:י"ז:ל"ז:תהילים

ולבם לא יכון עמו ולא נאמנו בכריתו:

For their heart was not stedfast with Him, Neither were they faithful in His covenant.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

12 כל ישעם וכל חפצם

Останні слова Давида: «бо все мое спасіння і все мое прагнення». Тут це описує людей, чие єдине прагнення — задовольняти тілесні потреби.

II Samuel 23:5:י"ה:כ"ג:שמואל ב

כי לא יכון ביתי עם אל כי ברית עולם שם לי גרוכה בכל ושמה כי יכל-ישעי וכל חפץ כי לא יצמיח:

For is not my house established with G-d? For an everlasting covenant He hath made with me, Ordered in all things, and sure; For all my salvation, and all my desire, Will he not make it to grow?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

13 די מחסורם אשר יחסר להם

Закон про позичання бідному: «достатньо для його потреби — усього, чого йому бракує». Цей вислів застосовується до задоволення потреб тіла.

Deuteronomy 15:8:ח"ח:ט"ו:דברים

כי-פתח תפתח את-ידך לו והעבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו:

but thou shalt surely open thy hand unto him, and shalt surely lend him sufficient for his need in that which he wanteth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 6

14 לא יפול לב האדם עליו

Давид каже Шаулу: «Нехай у жодної людини не занепадає серце». Альтер Ребе використовує ці слова, щоб заборонити зневіру.

I Samuel 17:32:י"ז:ל"ב:שמואל א

ויאמר דוד אל-שאול אל-יפל לב-אדם עליו עבדך ילך ויגלהם עם הפלשתי הזה:

And David said to Saul: 'Let no man's heart fail within him; thy servant will go and fight with this Philistine.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

15 לא צדקו יחדו

У вірші про суди Б-га сказано, що вони «істинні, цілком справедливі». Альтер Ребе перевертає цей вислів: дві любові не поєднані належним чином.

Psalms 19:10:י"ט:י"ט:תהילים

יראת ה' טהורה עומדת לעד משפטיה אמת צדקו יחדו:

The fear of the L-RD is clean, enduring for ever; the ordinances of the L-RD are true, they are righteous altogether;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

16 יסודות בהררי קדש

Псалом синів Кораха починається словами про Сіон: «Ії основа — на горах святості». Тут цей вислів описує високий корінь сну.

Psalms 87:1:א"א:תהילים

לבני-קרח מזמור שיר יסודותו בהררי-קדש:

A Psalm of the sons of Korah; a Song. His foundation is in the holy mountains.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 7

17 ביום ההוא . . ופריך בגמרא

Зехарія проорокує про кінець днів: «Ім'я Б-га (Гавая) буде Царем над усією землею; того дня Гавая буде Єдиним, і Його Ім'я — єдиним». Альтер Ребе тлумачить це як кінець вигнання Імені.

Zechariah 14:9:ט"ד:ט"ז:זכריה

יהיה ה' למלך על-פל-הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד:

And the L-RD shall be King over all the earth; In that day shall the L-RD be One, and His name one.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Pesachim 50a:3-5 ה'ג-ה'ה פסחים נ' א

”וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא לֹא יִהְיֶה אוֹר וְקִרְוֹת וְקִפְאוֹן”. מאי ”קִרְוֹת וְקִפְאוֹן”? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: זֶה אוֹר שֶׁיִּקְרַר בְּעוֹלָם הָאֵל, וְקִפְאוֹן לְעוֹלָם הַבָּא. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: אֵלּוּ נִגְעִים וְאַתְּלוֹת, שֶׁיִּקְרִיז הֵן בְּעוֹלָם הָאֵל, וְקִפְאוֹן הֵן לְעוֹלָם הַבָּא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

ПРИМІТКА КЕНОТ

זכרי יד, ט. פסחים נ, א.

АВЗАЦ 8

18

נשמתו מושכת לו חיים מלמעלה

Мідраш навчає, що душа наповнює все тіло, а коли людина спить, вона підноситься й черпає для неї життєву силу згори. Альтер Ребе застосовує це до вигнання — «сну» Імені Б-га (Гавая): тоді життєва сила притягується з рівня кіл.

Bereshit Rabbah 14:9 ט"ט: בראשית רבה ר"ד

... רבי ביסני ורבי אחא ור' יוחנן בשם ר"מ אומרים: הנשמה הזו ממלאה את כל הגוף ובשעה שאדם ישן, היא עולה ושואבת לו חיים מלמעלה. ר' לוי בשם ר' חנינא אמר: על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבוורא. מאי טעמא? (תהלים קנ) כל הנשמה תהלל יה, כל הנשימה תהלל יה:

It [man's soul] is called by five names: nefesh (Genesis 2:7), ruah (Ezekiel 37:14), neshama (Genesis 2:7), yehida (Psalms 22:21), haya (Psalms 143:3). Nefesh - this refers to blood, as it is stated: "For blood is the soul [nefesh]" (Deuteronomy 12:23). Ruah - because it ascends and descends, as it is stated: "Who knows the spirit of the sons of man? Does it ascend upward?" (Ecclesiastes 3:21). also means wind, which ascends and descends. Neshama - this refers to man's intellect, as people say: Intellect is good. Haya - because ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

19 ואז נשמתו מושכת לו חיים מלמעלה כ"י ושם הוא בכח"י עגולים

У примітці наведено це висловлювання: саме уві сні душа притягує для людини життєву силу з рівня кіл — прихованої сутності душі, до якої вона підноситься уві сні; а в стані неспання душа сягає світла інтелекту в мозку, що належить до рівня «лінії». Це пояснює зв'язок сну з колами.

ПРИМІТКА КЕНОТ

בבה"ז לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק פ' יגש ע' קמט: "פ"י בשעת השינה דוקא מושכת לו מבחי' עגולים דהיינו מבחי' ההעלם דעצמות הנפש שהוא בכחי' עגולים שלשם הוא הרצוא בעת השינה, משא"כ בהקיץ הנשמה והרצוא הוא לאור השכל שבמוח שהוא בכחי' יושר" עכ"ל ע"ש. ראה אוה"ת פ' שמיני כרך א ע' לו.

20

אלו ואלו דא"ח

Небесний голос проголосив про школу Шамаа та школу Гілея: «I ti, й ti — слова живого Б-га». Альтер Ребе

застосовує це до рівня, на якому поєднуються протилежні думки.

Eruvin 13b ב"ב י"ג עירובין

ПРИМІТКА КЕНОТ

עירובין יג, ב.

АВЗАЦ 9

21

אלביש שמים קדרות

Б-г говорить через Ісаю про Свою владу над природою: «Я зодягаю небеса в чорноту й роблю веретище їхнім покровом». Альтер Ребе тлумачить «небеса» як рівень кіл, оповитих темрявою вигнання.

Isaiah 50:3 ג': שעי'הו

אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם:

I clothe the heavens with blackness, And I make sackcloth their covering.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ישעי' נ, ג. ראה אוה"ת פ' פנחס ע' אקפא.

22

שו"ה עגולים — העלם והסתר

У тексті маамару в Ор га-Тора тут додається: «(тобто сон, охоплююче вбрання)». Так сон визначається як вбрання, у яке зодягнені кола.

ПРИМІТКА КЕНОТ

באוה"ת מקץ כ"ד ו תתשא, א נוסף: (שהוא החלום לבוש המקיף): שאו.

23

כי שם הוא בכחי' עגולים

У Ор га-Тора додається, що кола — це макифим (охоплюючі світла), які однаково вміщують у собі дві протилежності, «зрівнюючи мале й велике» та «темряву зі світлом».

ПРИМІТКА КЕНОТ

באוה"ת שם נוסף: שהוא בחי' מקיפים הכוללי' ב' הפכים ביחד ע"ד השוה ומושה קטן וגדול כ"י וכחשיכה כאורה: כנ"ל.

24

רק למטה בהתחלקות הקוין . . קו זה כך וזה כך

У примітці цитується Ор га-Тора з посиланням на цей уривок: там по-новому пояснюється чеснота Даат, адже Даат, середня лінія, поєднує дві лінії так, що вони не є протилежностями.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה אוה"ת פ' משפטים ע' איקי "ועפמש"ש [=הכוונה לכאן] "ל הכנה חדשה במעלת הדעת כי דעת קו האמצעי מקשר ב' הקוין שלא יהיו הפכיים" ע"ש.

25

אזי נראה ונגלה ההפוך

Примітка вказує на паралельне обговорення в Ор га-Тора на Шміні.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה אוה"ת פ' שמיני ע' לו.

26

נפרדים ורחוקים זה מזה

У тексті маамару в Ор га-Тора додається посилання на власне пояснення слів «I Йосефа було зведено до Єги-

пту» (Берешит 39:1) у Ваєшев: мудрець, який міг сказати про нечисте, що воно чисте, і навести для цього підстави, міг так чинити, бо його корінь був у макифім, колах, де поділ не такий значний.

ПРИМІТКА КЕНОТ

בא"ת מקץ שם נוסף: ועמש"ל פי וישב בביאור ע"פ ויוסף הורד [בא"ת] בענין ר"א שהי' אומר על טמא טהור ומראה לו פנים כי שהוא לפי ששרשו מבח"י המקיפי בח"י עיגולים שאין שם התחלקות כ"כ כמ"ש במ"א באריכות): ולכן.

АВЗАЦ 10

27

חכמה ודעת שהוא ע"פ קווין

Op HaTorah додає: вигнання — це виношування Ze'ir Anpin в утробі Імми, «три всередині трьох», тобто відхід його інтелектуальних сил; Імма є джерелом макифім, що перебувають вище поділу на лінії. Саме тому у вигнанні ми немов сновидці і саме тому «читають мене не так, як я написаний».

ПРИМІТКА КЕНОТ

באוה"ת מקץ שם נוסף: (וכנודע שהגלות הוא בח"י עיבור ו"א בבטן אימא תלת גו תלת שהוא בח"י הסתלקות המוחין ואמא היא מקור המקיפי שלמעלה מהתחלקות קוין דו"א לכך בזמן הגלות היינו כחולמים בח"י התלבשות המקיף בלבוש המסתיר לא כשאני נכתב אני נקרא כו'): ולע"ל.

АВЗАЦ 11

28

ולא יכנף עוד מוריך

Ешаягу втішає народ Сіону: після хліба страждання «твій Учитель більше не буде прихований, і твої очі побачать твого Учителя». Альтер Ребе тлумачить це як завершення того, що Б-г був одягнений у шати.

ישעיהו ל"כ:20 Isaiah 30:20

וְנָתַן לָכֶם אֲדֹנָיִי לֶחֶם צָר וּמִיָּם לֶחֶץ וְלֹא־יִכְנֹף עוֹד מוֹרִיךְ וְהָיָה עֵינֶיךָ רְאוּת אֶת־מוֹרִיךְ:

And though the L-rd give you sparing bread and scant water, Yet shall not thy Teacher hide Himself any more, But thine eyes shall see thy Teacher;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ישע"י ל, כ.

29

שלא יהא מלוכב ומכוסה בנרתק

Примітка зазначає, що Op га-Тора до Шелаха в цьому питанні посилається на Зогар (vol. 1, 262b).

ПРИМІТКА КЕНОТ

באוה"ת שלח ע' תקפט מציין לוח"א רסב, ב.

30

כי עין בעין יראו

Ешаягу описує, як сторожі Єрусалима співають разом: «бо вони побачать на власні очі, коли Ім'я Б-га (Гавая) повернеться до Сіону». Це опис відкритого одкровення під час Визволення.

ישעיהו נ"ב:8 Isaiah 52:8

קול צפיק נשאו קול יחדו ירגנו כי עין בעין יראו בשוב הי ציון:

Hark, thy watchmen! they lift up the voice, Together do they sing; For they shall see, eye to eye, The L-RD returning to Zion.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ישע"י נב, ח.

31

בשוב הי את שיבת ציון היינו כחולמים

Початковий вірш маамару, який тепер пояснюється: під час Визволення ми усвідомимо, що вигнання підтримувалося рівнем сну.

Psalms 126:1 תהילים קכ"ו:א

שיר המעלות בשוב הי את־שיבת ציון היינו כחלמים:

A Song of Ascents. When the L-RD brought back those that returned to Zion, We were like unto them that dream.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

32

פ"י שיתגלה . . הנמשך להם בזמן הגלות . . היינו כחולמים

Примітка зазначає, що цей маамар 5633 року посилається на наш уривок, спираючись на це пояснення слів «ми були наче сновиди».

ПРИМІТКА КЕНОТ

בסח"מ תרל"ג ח"א ע' צח מציין לכאן. ראה בשיחת ש"פ פנחס תשד"מ.

АВЗАЦ 12

33

ואנחנו טמאים לנפש אדם זה אביהוא

Чоловіки, які не могли принести жертву Песах, сказали: «Ми нечисті через душу людини», — і це призвело до встановлення закону про Песах Шені.

במדבר ט"ז:7 Numbers 9:7

וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת־קֶרְבֶּן ה' בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

And those men said unto him: 'We are unclean by the dead body of a man; wherefore are we to be kept back, so as not to bring the offering of the L-RD in its appointed season among the children of Israel?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

סוכה כ"ה Sukkah 25b

ПРИМІТКА КЕНОТ

במדבר ט, ז. סוכה כה, ב.

34

ורוח נדיבה תסמכני

Після свого гріха Давид молиться: «Поверни мені радість Твого спасіння, і нехай щедрий дух підтримує мене». Слово «недіва» (щедрість) перегукується з ім'ям Надав і з рівнем руах (духу).

Psalms 51:14 תהילים נ"א:יד

השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני:

Restore unto me the joy of Thy salvation; and let a willing spirit uphold me.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תהלים נא, יד.

35

נוהג כצאן יוסף

Асаф благає Б-га за Свій народ: «Пастирю Ізраїлю, почув, Ти, Хто ведеш Йосефа, наче отару». Альтер Ребе читає це як керівництво Ізраїлем у вигнанні через рі-вень Йосефа.

Psalms 80:2 פ'ב' תהלים

רַעָה יִשְׂרָאֵל הָאֵזִינָה נִהְגַּ כְּצֹאן יוֹסֵף יֹשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה:

Give ear, O Shepherd of Israel, Thou that leadest Joseph like a flock; Thou that art enthroned upon the cherubim, shine forth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תהלים פ, ב.

36 כי בזמן הגלות הנהגת ישראל הוא בבחי' יוסף שהוא מבחי' חלום

У примітці цитується цей маамар: сні Йосефа навіть у їхньому простому значенні стосуються всього Ізраїлю; другий сон, згідно з його тлумаченням, стосується всього народу (сонця, місяця та одинадцяти зірок), а перший — снопів у полі — служіння дванадцяти колін, до яких належать усі види євреїв.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה ד"ה פדה בשלום תשל"ה (מהנחה בלתי מוגהה) "ויש להוסיף בזה דגם חלומות יוסף לפי פשוטם מדברים אודות כל ישראל, דהחלום השני לפי פתרוננו קאי על כללות עם ישראל, השמש והירח ואחד עשר כוכבים, ועד"ז החלום הראשון הנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה דקאי על עבודת י"ב שבטי ישורון, שזה כולל כל פרטי הסוגים בבני ישראל" ע"ש.

37

בן פור'ת

Благословення Яакова: «Йосеф — син плодоносний (бен порас). Альтер Ребе знаходить у слові «порас» літери слів «посер» — тлумач — і «тофер» — той, хто шие.

Genesis 49:22 מ"ט:כ"ב בראשית

בֶּן פֹּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֹּרֶת עֲלֵי־עֵץ כְּנֹת צֶעֱדָה עֲלֵי־שׁוּר:

Joseph is a fruitful vine, A fruitful vine by a fountain; Its branches run over the wall. .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

38

בן פורת אותיות פותר

Примітка вказує на коментар Бааль га-Туріма до цього вірша, де пояснюється гра слів між «порас» і «потер».

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה בעה"ט כאן. אוה"ת בראשית כרך ב תט, ב. וביהל אור עי תצב.

39

פורת אותיות . . ותופר

Примітка вказує на Ор га-Тора, де «порас» тлумачиться як «тофер» — той, хто зшиває докупі.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה ג"כ אוה"ת בראשית כרך ו תתשמח, ב.

40

ולכן הי' פותר חלומות

Примітка вказує на докладне обговорення Йосефа як «бен порас» і його тлумачення снів.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה תו"ח ויחי ד"ה בן פורת יוסף פ"ג ואילך. אוה"ת וישב תתשב, א. לקו"ש חט"ו ע' 346.



LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text, the English translation, our explanations i the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Цитовані джерела за Сефарією: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library. © likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayeishev/3/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок